

การจัดการความรู้ (Knowledge Management)

การพัฒนาคำถามในงานวิจัย

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ลิทธิจิรพัฒน์

ดร.กัลยารัตน์ ชีระชนชัยกุล.

ทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

คำนำ

เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเกิดการจัดการความรู้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแนวทางในการทำงานวิจัยของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ จึงได้จัดการอบรมเพื่อพัฒนาคำถามในงานวิจัย ประจำปีการศึกษา 2562 ขึ้นมา โดยวัตถุประสงค์ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและแบ่งปันถึงประสบการณ์ในการทำวิจัยให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ ทั้งการเสนอหัวข้อที่เหมาะสม การวางแผนงานในการทำวิจัย การจัดทำวิจัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลา รวมถึงพัฒนาคำถามในงานวิจัย เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและผลักดันให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการและเผยแพร่งานวิจัยต่อไป

ทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2562

เทคนิคการเริ่มต้นหาประเด็นเพื่อการวิจัย และการพัฒนาคำถามในงานวิจัยสำหรับนักวิจัยมือใหม่

การทำวิจัยถึงได้ว่าเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ งานวิจัยเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นถึงองค์ความรู้ใหม่ แนวทางในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาที่ได้พบเจอ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวิจัยองค์ความรู้ หรือวิจัยในชั้นเรียน ล้วนแล้วแต่ทำให้เกิดการพัฒนาวิธีการสอนและแนวคิด ทฤษฎีใหม่ในการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยมากนักวิจัยรุ่นใหม่จะติดปัญหาในการเลือกหัวข้อหรือประเด็นในการทำวิจัย การเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัย เป็นการตอบคำถามที่ว่าเราจะทำวิจัยเรื่องอะไร และ “ทำไมถึงวิจัยเรื่องนี้” จะเป็นการกำหนดขอบเขตหรือขอบข่ายของงาน ซึ่งจะต้องพิจารณาให้รอบคอบด้วยความมั่นใจและเขียนชื่อเรื่องที่จะวิจัยออกมา

การทำงานวิจัยจำเป็นต้องมีการออกแบบและวางแผนเป็นอย่างดีเพื่อให้วิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ที่สำคัญคือสามารถดำเนินการทำวิจัยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการเผยแพร่ผลงานวิจัย

โดยทั่วไปการหาหัวข้อหรือประเด็นการวิจัย อาจเกิดจากความสนใจ ประสบการณ์ส่วนตัว และปัญหาในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามหัวข้อหรือประเด็นการวิจัยที่ดีนั้นผู้วิจัยควรทำการอ่านเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นแนวคิด หรือ กรอบการวิจัย ซึ่งจะประกอบไปด้วยการแสดงถึงตัวแปรต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะทำการศึกษา โดยการทบทวนวรรณกรรมสามารถอ่านหรือค้นคว้าข้อมูลได้จาก ตำรา วารสารวิจัยต่างๆ และปริญา นิตยสารต่างๆ บทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัย

ซึ่งจากการอ่านทบทวนและการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์วรรณกรรมเหล่านี้ จะทำให้ทราบถึงช่องว่างหรือ โอกาสที่จะต่อยอดทางความคิดได้ หรือเรื่องที่ตนเองสนใจที่จะศึกษาหลังจากการได้อ่านผลงานวิจัยของคนอื่นแล้ว จะได้นำข้อค้นพบจากการทำวิจัยและ ข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยให้ไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดความคิด หรือเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัย ได้ หรือจากการอ่านบทคัดย่อปริญา นิตยสาร/บทคัดย่อ

ความเหมาะสมของหัวข้อและประเด็นในการวิจัย

- 1) เลือจากจากความสนใจและองค์ความรู้ของผู้วิจัย ไม่ควรกำหนดหัวข้อวิจัยจากผู้อื่น หรือประเด็นทางสังคม หรืออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากจะได้ประเด็นและหัวข้อที่ไม่มีความชำนาญ
- 2) เลือกปัญหาที่สอดคล้องกับงานและความรับผิดชอบที่ทำ เพื่อง่ายต่อการอภิปรายผล และข้อการเขียนข้อเสนอแนะ
- 3) เลือกปัญหาที่มีคุณค่า ทั้งนี้ปัญหาที่ต้องการทำวิจัย ควรเป็นการเพิ่มพูนให้เป็นความรู้ใหม่ และเสริมทฤษฎี อีกทั้งเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติงานต่อไป
- 4) คำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องของเวลา งบประมาณ เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 5) คำนึงถึงขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตงานวิจัยและป้องกันปัญหาในการเก็บข้อมูลในอนาคต

เทคนิคในการอบรมเพื่อพัฒนาคำถามในงานวิจัย

1. พิจารณาถึงสภาพการณ์ปัจจุบันที่มีปัญหาในสังคม ธุรกิจ เศรษฐกิจ หรือ นโยบายภาครัฐที่มีผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ และนำมากำหนดปัญหาให้ชัดเจน
2. กำหนดปัญหา และตั้งคำถามให้เหมาะสม
3. สรุปลงและแยกองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และค่อยศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยงานวิจัยไม่ควรย้อนหลังเกิน 5 ปี และควรศึกษาถึงข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไปของงานที่ได้ทำการทบทวนวรรณกรรม
5. การเสนอข้อเสนอนั้น ควรคำนึงถึงข้อเสนอแนะที่เป็นเชิงวิชาการ ข้อเสนอแนะในเชิงรูปธรรมที่ภาคเอกชนเห็นแนวทางในการนำไปใช้ และ ข้อเสนอที่มีต่อภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย
6. การหาแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ควรพิจารณาถึงบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารก่อนหน้าว่าเป็นหัวข้อที่มีลักษณะเดียวกันกับที่ต้องการจะตีพิมพ์หรือไม่ และศึกษารูปแบบการเขียนและการใช้ตาราง หรือ รูปภาพประกอบ พร้อมตรวจสอบว่าวารสารที่จะนำบทความไปตีพิมพ์อยู่ในฐานวิชาการใด
7. ไม่ขยายงานวิจัยหรือเพิ่มเติมตัวแปรให้มากเกินไปหลังจากได้ทำการศึกษา เนื่องจากจะทำให้งานวิจัยมีขอบเขตที่มากขึ้นเรื่อย ๆ และไม่เสร็จในเวลาที่กำหนด

ที่มาข้อมูล

คมสัน สุริยะ. 2552. กรณีการทำวิจัยตอนที่ 36: ทำอย่างไรเมื่ออาจารย์สั่งให้ไปหาหัวข้อวิทยานิพนธ์. สืบค้น
ที่ www.tourismlogistics.com

ศรีสุดา คล้ายคล่องจิตร 2558. เลือกหัวข้องานวิจัยอย่างไรดี. สืบค้น
ที่ <http://www.elearning.ns.mahidol.ac.th/km/index.php>

คู่มือเทคนิคการหาหัวข้อวิจัย. สืบค้นที่ www.rdi.rmutk.ac.th/Download/sar/.../RDI7.2-4-05%20Research.p.

ภาคผนวก

ประมวลภาพการให้คำปรึกษานักวิจัยรุ่นใหม่

